

Sygn. akt IV P 1/20

POSTANOWIENIE

Data 7 kwietnia 2020 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie IV Wydział Pracy w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Sylwia Piasecka

po rozpoznaniu w dniu 7 kwietnia 2020 roku w Człuchowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy

z powództwa J. K. (1)

przeciwko Nadleśnictwu P.

o przywrócenie do pracy

w przedmiocie skargi powoda J. K. (1) o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Człuchowie z dnia 8 października 2019 roku, wydanym w sprawie IV P 90/19

postanawia:

odrzucić skargę

Sygn. akt IV P 1/20

UZASADNIENIE

Powód złożył skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Człuchowie z dnia 8 października 2019 roku, w sprawie IV P 90/19, wnosząc o uchylenie tego wyroku i przywrócenie powoda do pracy na dotychczasowych warunkach oraz o zasądzenie od strony pozwanej wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy, a nadto o zasądzenie na rzecz powoda od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu, jako podstawę skargi skarżący wskazał art. 401 pkt 2 kpc podnosząc, że został całkowicie pozbawiony możliwości obrony przed Sądem albowiem Sąd nie rozpoznał wniosku o odroczenie postępowania, z jednoczesnym wniesieniem zażalenia na postanowienie odmawiające ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Podkreślił, że pozostawał w przekonaniu, iż do czasu rozpoznania jego wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu i to w sytuacji gdy nie został powiadomiony o odmowie odroczenia sprawy, wniosek jego został zaakceptowany.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z treścią art. 399 k.p.c. można żądać wznowienia postępowania, które zostało zakończone prawomocnym wyrokiem rozstrzygającym spór merytorycznie.

Skarga o wznowienie jest środkiem obalania prawomocnych orzeczeń merytorycznych w wyjątkowych, ściśle określonych wypadkach, o odrębnych i właściwych sobie cechach, zawierającym jednocześnie liczne elementy postępowania z pozwu, zwłaszcza w drugiej fazie postępowania (por. M. Sawczuk, Wznowienie, s. 28) i stanowi instytucję wyjątkową w tym znaczeniu, że przysługuje wyłącznie od ściśle określonych orzeczeń i na ściśle

określonej podstawie. R. legis takiego jej ukształtowania stanowi potrzeba zabezpieczenia stabilności prawomocnych merytorycznych orzeczeń, a poprzez to ładu prawnego przez nie stworzonego.

Podstawy wznowienia postępowania zakończonym prawomocnym rozstrzygnięciem zostały przez ustawodawcę enumeratywnie wyczerpane w ustawie, przy czym – co istotne – nawet sformułowanie przez skarżącego podstawy wznowienia w sposób odpowiadający przepisom art. 401–404 kpc nie oznacza jeszcze oparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia, jeżeli z uzasadnienia skargi wynika, że wskazywana podstawa nie zachodzi (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 12 kwietnia 2013 r., III AUA 1674/12, L.). Należy również podkreślić, że katalog podstaw wznowienia w cytowanych przepisach jest wyczerpujący, dlatego też wszelkie inne okoliczności, wykraczające poza sytuacje taksatywnie wymienione w powołanych przepisach, nie mogą stanowić oparcia dla omawianej skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Pracy z dnia 20 listopada 2008 roku, III UO 7/08). Taka skarga jako nie oparta na ustawowej podstawie wznowienia podlega odrzuceniu w myśl art. 410 § 1 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1999 roku, II UKN 174/99, OSNP 2001/4/133).

Zgodnie z przyjętą i ugruntowaną linią orzecznictwa oraz doktryną badanie przesłanek dopuszczalności skargi nie ogranicza się do kontroli, czy wskazane w skardze okoliczności odpowiadają ustawowym podstawom wznowienia, ale obejmuje również ustalenie, czy podstawa wznowienia rzeczywiście istnieje (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 czerwca 2005 r., IV CZ 50/05, niepublikowane; z dnia 7 lipca 2005 r., IV CO 6/05, Biul. SN 2005 nr 9, poz. 14, z dnia 10 lutego 2006 r., I PZ 33/05, OSNP 2007 nr 3-4, poz. 48; z dnia 9 maja 2008 r., II PZ 65/07, OSNP 2009 nr 17-18, poz. 233; czy też z dnia 14 maja 2009 r. I CZ 20/09 niepubl.). Skarga o wznowienie nie opiera się na ustawowej podstawie nie tylko wtedy, gdy przytoczona w skardze podstawa nie odpowiada wzorcowi którejkolwiek z podstaw przewidzianych w art. 401, 401¹ lub 403 kpc, lecz także wtedy, gdy podstawa ta odpowiada wprawdzie takiemu wzorcowi, ale w rzeczywistości nie wystąpiła (por. postanowienie Sadu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2018 roku, V CZ 38/18).

Istotnym jest również, że badanie przesłanki dopuszczalności skargi nie ogranicza się do kontroli, czy wskazane w skardze okoliczności odpowiadają ustawowym podstawom wznowienia, ale obejmuje również ustalenie, czy podstawa wznowienia rzeczywiście istnieje. Na tym etapie postępowania ocena ta opiera się zasadniczo na twierdzeniach skarżącego co do istnienia okoliczności, które mają uzasadniać podstawę wznowienia. Przepis art. 410 § 2 kpc przewiduje bowiem, że skarżący - na żądanie sądu - ma obowiązek jedynie uprawdopodobnienia, że skarga opiera się o ustawową podstawę wznowienia. Przy czym stwierdzenie, czy skarga opiera się na ustawowej podstawie wznowienia, powinno być dokonane zasadniczo na podstawie twierdzeń zawartych w skardze. Zatem na istnienie ustawowej podstawy wznowienia powinny wskazywać powołane przez skarżącego okoliczności, uzasadniające wniesienie skargi o wznowienie postępowania. Dlatego też odrzucenie skargi tylko z uwagi na okoliczność, że już z samego jej uzasadnienia wynika, iż przytoczona podstawa wznowienia nie występuje, jest możliwe tylko wtedy, gdy nie zachodzą w tym względzie żadne wątpliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z dnia 26 marca 2013 roku, III UZ 3/13).

Oceniając powyższe zagadnienie, nie można również pomijać następstw uchylenia art. 411 kpc, który stanowił, że na rozprawie sąd rozstrzyga przede wszystkim o dopuszczalności wznowienia i odrzuca skargę, jeżeli brak jest ustawowej podstawy wznowienia. Zatem obecnie - wobec braku takiej regulacji - nastąpiło poszerzenie kognicji sądu badającego na posiedzeniu niejawnym, czy skarga opiera się na ustawowej podstawie wznowienia i sąd ten istotnie powinien ocenić, czy powołana w skardze podstawa wznowienia rzeczywiście istnieje.

W przedmiotowej sprawie powód – J. K. (2) jako podstawę skargi powołał treść art. 401 pkt 2 kpc wskazując, że został całkowicie pozbawiony możliwości obrony praw przed Sądem albowiem Sąd nie rozpoznał wniosku odroczenie postępowania, mimo że wniosek ten został złożony z jednoczesnym wniesieniem zażalenia na postanowienie odmawiające ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

W ocenie Sądu powyższa podstawa nie ma żadnego związku z powołaną podstawą prawną wznowienia, czyli art. 401 pkt 2 kpc w zakresie całkowitego pozbawienia powoda możliwości obrony swoich praw.

Niewątpliwym bowiem jest, że powód – J. K. (1) - mimo prawidłowego wezwania, nie stawiał się zarówno na terminy rozprawy wyznaczony na dzień 25 września 2019 roku, jak i na dzień 8 października 2019 roku. Ponadto wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w osobie radcy prawnego M. S. powód złożył już po wniesieniu pozwu, a mianowicie w dniu 24 września 2019 roku, wnosząc jednocześnie o zniesienie terminu rozprawy do czasu ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Bezspornym jest również, że postanowieniem z dnia 24 września 2019 roku, wydanym w sprawie IV P 90/19, Sąd Rejonowy w Człuchowie odmówił ustanowienia dla powoda pełnomocnika z urzędu. Postanowienie to zostało skutecznie doręczone powodowi w dniu 1 października 2019 roku, co wynika z elektronicznego potwierdzenia odbioru (k. 52). Niewątpliwym jest również, że na powyższe orzeczenie powód w przepisany terminie złożył zażalenie, które Sąd Okręgowy w Słupsku postanowieniem z dnia 3 grudnia 2019 roku, wydanym w sprawie V Pz 16/19, oddalił.

Zgodnie z treścią art. 124 § 1 kpc zgłoszenie wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego, jak również wniesienie środka odwoławczego od odmowy ich ustanowienia nie wstrzymuje biegu toczącego się postępowania, chyba że chodzi o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego dla powoda na skutek wniosku zgłoszonego w pozwie lub przed wytoczeniem powództwa. Sąd może jednak wstrzymać rozpoznanie sprawy aż do prawomocnego rozstrzygnięcia wniosku i w związku z tym nie wyznaczać rozprawy, a wyznaczoną rozprawę odwołać lub odroczyć.

Oznacza to, że samo zgłoszenie wniosku lub wniesienie środka zaskarżenia na postanowienie odmawiające ustanowienia pełnomocnika (zażalenie lub skargi na orzeczenie referendarza) nie ma, co do zasady, wpływu na bieg postępowania. Sąd nie ma zatem obowiązku wstrzymywania się z czynnościami do czasu prawomocnego rozpoznania wniosku i może kontynuować prowadzenie postępowania.

Zatem, skoro powód nie złożył wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w pozwie lub przed wytoczeniem powództwa, to tym samym Sąd nie był zobligowany do wstrzymywania się z czynnościami do czasu prawomocnego rozpoznania wniosku i mógł kontynuować prowadzenie postępowania. W konsekwencji nie można uznać, że powód został pozbawiony możliwości obrony swoich praw, a tym samym nie zaistniała wskazana przez niego podstawa do złożenia skargi o wznowienie prawomocnego postępowania.

Wobec powyższego, na mocy art. 410 § 1 k.p.c. w zw. z art. 148 § 3 kpc, należało orzec jak w sentencji postanowienia.